

**Силабус курсу
ХУДОЖНЄ МОДЕЛЮВАННЯ ТА ОЗДОБЛЕННЯ В ДЕКОРАТИВНОМУ
МИСТЕЦТВІ**

Освітній ступінь – бакалавр
Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність: 014 Середня освіта (Образотворче мистецтво)
Освітньо-професійна програма «Середня освіта (Образотворче мистецтво)»

Кількість кредитів – 7

Рік підготовки– 4, семестр - 7- 8

Компонент освітньої програми: вибірковий

Компонент освітньої програми: Вибіркова (професійна підготовка)
Дні занять: згідно розкладу (інформаційний портал ТНПУ ім. В.
Гнатюка <http://tnpu.edu.ua/faculty/Instytutmystectw/dyzayn.php>)
Консультації: згідно розкладу консультацій

Мова викладання: українська

Керівник курсу

Вербіцька Ірина Орестівна

Контактна інформація   iruna_motanka1973@ukr.net; 0677401535

Опис дисципліни

Вивчення дисципліни «Художнє моделювання та оздоблення у декоративно-прикладному мистецтві» спрямоване на формування та розвиток загальних і професійних компетентностей в галузі моделювання, конструювання та художнього оздоблення виробів декоративно-прикладного мистецтва, що спрямовані на здобуття студентом здатності володіти сучасними і перспективними методами моделювання та проектування дизайн-проектів різних видів і призначення з урахуванням утилітарно-технічних та художньо-естетичних параметрів. Розвивати здібність до абстрактного мислення, розвивати просторові уявлення та якості, що необхідні вчителю образотворчого мистецтва для впровадження у навчальний процес. Володіння студентами низкою законів і принципів моделювання та оздоблення виробів

Основними завданнями, які мають бути вирішені у процесі вивчення дисципліни, є: навчити студентів застосовувати сучасні і перспективні методи моделювання різних силуетних і об'ємно-просторових форм з урахуванням основних законів композиції та пластичних властивостей матеріалів; здатність виконувати різнопланові композиції продемонструвати знання проектних методик теоретичної та практичної роботи, класичної та інноваційної технології для організації та управління процесами дизайн-проектної діяльності; здатність продемонструвати теоретичні і експериментальні навички врахування властивостей, структури різних матеріалів (тканин, трикотажу, шкіри, хутра тощо) при проектуванні виробів; формування творчої індивідуальності студента; виховання в студентів бажання експериментувати з різними техніками та матеріалами, прагнення ними творчого пошуку.

Зміст дисципліни «Художнє моделювання та оздоблення у декоративно-прикладному мистецтві» розроблено на основі відповідних положень щодо підготовки фахівців у сфері образотворчого мистецтва, норм та традицій вищої університетської освіти, а також профілю освітньо-професійної програми.

Навчальний контент

	Темати	Результати навчання
	Змістовий модуль І. Народне мистецтво – невід'ємна частина художньої культури.	

1	Тема 1. Традиційне народне декоративно-прикладне мистецтво.	Знати трактування та сутність поняття «Декоративно-прикладне мистецтво». Роль народного декоративно-прикладного мистецтва у розвитку творчості. Витоки розвитку декоративно-прикладного мистецтва (ДПМ). Види ДПМ. Основні центри розвитку художніх промислів в Україні. Розуміти народну творчість як сукупність видів, жанрів та її взаємозв'язок з прикладним мистецтвом на різних етапах розвитку суспільства. Вміти розрізняти професійне декоративне мистецтво та самодіяльну художню творчість.
2	Тема 2. Мистецтвознавчий огляд народних художніх промислів України.	Знати історію розвитку промислів України. Регіональні осередки та локальні художньо-технічні особливості українського декоративно-прикладного мистецтва. Композиційні прийоми, виражальні та семантичні засоби в декоративно-прикладній творчості. Розуміти етнорегіональні різновиди орнаментальних композицій. Головні композиційні закони: новизни, цілісності, тектоніки. Другорядні (локальні) закони: масштабу, пропорційності, контрасту. Вміти створювати оригінальний та виразний художній образ для декоративної композиції з різними варіантами побудови на основі стилізації.
3	Тема 3. Сучасні техніки та технології художнього моделювання та оздоблення у декоративно-прикладному мистецтві.	Знати види сучасних технік декору: декупаж, кардмейкінг, скрапбукінг, квіти з тканини. Матеріали, інструменти. Грунтовки, лаки, фарби, пігменти. Розуміти історію і сучасні тенденції технік та матеріалів. Технологію декупажних робіт на картонній і фарфоровій поверхні. Вміти виготовляти вироби складної форми, з використанням дизайнерського паперу.
Змістовий модуль II. Сувенірна продукція. Методи створення.		
4	Тема 4. Історія створення сувенірів.	Знати історію найдавніших сувенірів, різноманітних оберегів дохристиянської доби, традиційні українські сувеніри. Загальні правила виконання виробів декоративно-прикладного мистецтва та художньої промисловості. Розуміти ознаки сувенірів - оригінальні, художньо оформлені в традиційному для місцевості стилі, що відображають національні або місцеві особливості, визначні події, пам'ятні дати, досягнення вітчизняної науки, культури, мистецтва, спорту. Вміти створювати оригінальну сувенірну продукцію.
5	Тема 5. Види та властивості сувенірів	Знати поділ сувенірів за призначенням на групи та підгрупи: особисті прикраси, аксесуари, інтер'єрні вироби, предмети для сервірування столу, письмове приладдя, пам'ятні медалі, нагрудні знаки, герби, брелоки, магніти, церковно-культові вироби. Розуміти конструкційні матеріали та технологічне обладнання.
6	Тема 6. Основи моделювання	Знати особливості сфери виробництва і

	виробів в етностилі.	застосування виробів в етностилі. Засоби художньої виразності композиції виробу в етностилі. Основи колористики. Особливості орнаментики в українській національній культурі. Розуміти творчі методи проектування виробів в етностилі. Вміти створювати вироби у власному стилі, оздоблювати різдвяні та новорічні прикраси.
Змістовий модуль III. Оздоблення одягу та аксесуарів.		
7	Тема 7. Художня аплікація з тканини.	Знати види аплікації, матеріали для аплікацій, різновиди декоративно-оздоблювальних швів. Розуміти процес створення аплікацій (ескіз, вибір колориту та сюжету, виготовлення шаблону). Вміти переносити контури елементів на основу, приклеювати та пришивати виготовлені деталі на площину.
8	Тема 8. Розпис одягу та аксесуарів у техніці «Холодний батик».	Знати історію виникнення і розвитку техніки «батик». Розвиток техніки «батик» в Україні. Технологію та основні методи розпису тканини. Технологію виготовлення холодного батика. Розуміти послідовність виконання роботи в техніці «батик», творчорозвивальний вплив занять цим видом декоративно-прикладного мистецтва на особистість художника. Вміти розписувати тканини, традиційними й додатковими технічними ефектами.
9	Тема 9. Використання народної вишивки у оздобленні виробів.	Знати загальні відомості про вишивку як мистецтво, різновиди швів, орнаменту. Розуміти характерні ознаки регіональної вишивки. Вміти стилізувати вишивку у різних техніках, створювати декоративне оздоблення одягу елементами вишивки.
Змістовий модуль IV.		
Технологія моделювання та оздоблення українських народних іграшок.		
10	Тема 10. Лялька-мотанка. Текстильна лялька.	Знати історію виникнення та національні традиції виготовлення іграшок, різновиди народної іграшки, їх розвиток. Розуміти технологію виготовлення ляльки-мотанки. Вміти виготовляти різні види сакрального хреста, виготовляти національну ляльку із текстильних матеріалів.
11	Тема 11. Авторська лялька в національному вбранні.	Знати історичні дані про український народний костюм, його елементи, вишивку, елементи конструювання одягу для ляльок. Розуміти важливість створення авторської роботи. Вміти робити креслення деталей одягу ляльки, розкрій, з'єднувати деталі, виготовляти сорочку, плахту, кептарик, запаску, крайку, головні убори, прикраси.

Формування програмних компетентностей

Індекс в матриці ОП	Програмні компетентності
ЗК 1.	Здатність усвідомлювати власну причетність до традицій і цінностей національної культури, зберігати і примножувати культурно-мистецькі, екологічні, моральні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку мистецтва, його місця у загальній системі знань про природу і суспільство.
ЗК 6.	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; здатність використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології у професійній діяльності.
ЗК 7.	Здатність застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях.
ЗК 8.	Здатність навчатися і оволодівати сучасними знаннями.
ЗК 12.	Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
СК 5.	Володіння образотворчою грамотою на рівні, необхідному для сприймання, оцінки та створення художнього образу.
СК 9.	Здатність застосовувати художні прийоми і техніки при виконанні творів образотворчого мистецтва.
СК 10.	Здатність володіти професійними навичками та прийомами художньої діяльності в процесі створення виробів декоративного і прикладного мистецтва.
СК 11.	Здатність застосовувати засоби та закони композиції та кольорознавства в практичній художній діяльності.
ПРН 2.	Знання та володіння критеріями оцінки якості виконуваних робіт.
ПРН 20.	Володіння професійними навичками та прийомами художньої діяльності в процесі створення виробів декоративного і прикладного мистецтва.
ПРН 21.	Володіння практичними основами образотворчої грамоти на рівні, необхідному для сприймання, оцінки та створення художнього образу, володіння культурою виконання творчої роботи.
ПРН 24.	Уміння методично грамотно застосовувати художні прийоми і техніки образотворчого мистецтва при виконанні навчальних натурних і творчих композицій.

Літературні джерела

Базові:

1. Гулей О.В. Декоративно-прикладне мистецтво: навчальний посібник. Суми: ДПУ ім. А.С.Макаренка, 2012. – 152 с.
2. Захарчук-Чугай Р.В. Українське народне декоративне мистецтво: навчальний посібник. Київ: Знання, 2012. – 342 с.
3. Луцан Н.І. Декоративно-прикладне мистецтво та основи дизайну: навчальний посібник. Київ: Слово, 2010. – 172 с.

4. Старовинні українські узори для вишивання хрестом. Магія візерунка. – Х.: Фактор-Друк, 2016. – 143 с.

Допоміжні:

1. Кара-Васильєва Т.В. Декоративне мистецтво України ХХ століття : у пошуках "великого стилю" / Т. В. Кара-Васильєва, З. Чегусова. - Київ : Либідь, 2005. - 280 с.

2. Кириченко М.А. Український народний декоративний розпис: навчальний посібник. Київ: Знання-Прес, 2006. – 228 с.

12

Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України імені В.В. Вернадського <http://www.nbuv.gov.ua/>

2. Державна науково-педагогічна бібліотека України ім. В. О. Сухомлинського www.dnpgb.gov.ua/

3. Бібліотека українських підручників <http://pidruchniki.ws/>

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Списування під час контрольних робіт та поточних тестів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття.
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Екзамен

Поточний контроль та самостійна робота						Підсумк. контр.	Сума
ЗМ1 (30 б)			ЗМ2 (30б)				
Т1	Т2	Т3	Т4	Т5	Т6	40	100
5	10	15	10	10	10		

Залік

Поточний контроль та самостійна робота					Підсумк. контр.	Сума
ЗМ3 (30 б)			ЗМ4 (30б)			
T7	T8	T9	T10	T11	40	100
10	10	10	15	15		

До Силабусу також готуються матеріали навчально-методичного комплексу:

- 1) Навчальний контент (розширений план лекцій)
- 2) Тематика та зміст практичних робіт
- 3) Завдання для комплексної контрольної роботи (ККР)
- 4) Електронне навчання в системі MODLE